

uitspraak

RECHTBANK DORDRECHT

Sector Bestuursrecht

procedurenummer: AWB 07/1121

uitspraak van de meervoudige kamer voor bestuursrechtelijke zaken

inzake

Th.R. Zijlstra en T.R. Zijlstra-Steers, zonder vaste woon- of verblijfplaats in Nederland, eisers,
gemachtigde: W. Hilbink, werkzaam bij ARAG Rechtsbijstand, gevestigd te Leusden,

tegen

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Papendrecht, verweerder,
gemachtigde: mr. M. Malicki, werkzaam bij de gemeente Papendrecht.

1. Ontstaan en loop van het geding

Verweerder heeft bij besluit van 4 april 2007 eisers medegedeeld het door hen verzochte briefadres te weigeren.

Tegen dit besluit hebben eisers bij brief van 11 april 2007 bezwaar gemaakt bij verweerder.

Bij besluit van 2 oktober 2007 heeft verweerder het bezwaar ongegrond verklaard.

Tegen dit besluit hebben eisers bij faxbericht van 9 november 2007 beroep ingesteld bij de rechtbank Dordrecht.

De zaak is op 28 april 2008 ter zitting van een meervoudige kamer behandeld.

Eisers zijn ter zitting verschenen bij gemachtigde.

Verweerder is verschenen bij gemachtigde.

2. Overwegingen

2.1. Artikel 1 van de Wet Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (hierna: de Wet GBA) luidt, voor zover hier van belang, als volgt:

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- ingeschrevene: degene, ten aanzien van wie een persoonslijst in de basisadministratie is opgenomen;
- ingezetene: een ingeschrevene, op wiens persoonslijst niet het gegeven van zijn overlijden of zijn vertrek uit Nederland als actueel gegeven is opgenomen;
- briefadres: het adres waar voor betrokkene bestemde geschriften in ontvangst worden genomen en waar, indien daartoe grond bestaat, zorg wordt gedragen dat geschriften of inlichtingen daarover, betrokkene bereiken.

Artikel 49, eerste lid, van de Wet GBA bepaalt, voor zover hier van belang, dat indien het woonadres ontbreekt, op aangifte een briefadres wordt opgenomen. Het tweede lid van artikel 49 bepaalt dat met betrekking tot de ingeschrevene, die in verband met zijn vertrek uit Nederland geen ingezetene is, het eerste adres van verblijf in het volgende land van verblijf wordt opgenomen.

Artikel 66, eerste lid, van de Wet GBA bepaalt onder meer dat een ingezetene, die geen woonadres heeft, een briefadres dient te kiezen.

Ingevolge artikel 68, eerste lid, van de Wet GBA rust op de ingezetene, die naar redelijke verwachting gedurende een jaar ten minste tweederde van de tijd buiten Nederland zal verblijven, de plicht binnen vijf dagen voor vertrek schriftelijk van vertrek aangifte te doen. Hij doet in die aangifte op grond van het tweede lid mededeling van dat vertrek, van het volgende land van verblijf en van het eerste adres van verblijf in dat land. Het derde lid bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur regels kunnen worden gesteld omtrent bijzondere gevallen, waarin het eerste lid niet van toepassing is.

Ingevolge artikel 83, aanhef en onder a, van de Wet GBA wordt een beslissing van het college van burgemeester en wethouders om aan een aangifte geen of slechts ten dele gevolg te geven, gelijkgesteld met een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb).

Artikel 58, eerste lid, van het Besluit Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (hierna: Besluit GBA) bepaalt dat niet verplicht tot het doen van aangifte de ingezetene is, die vanaf het tijdstip van het vertrek uit Nederland naar redelijke verwachting niet langer dan twee jaar buiten Nederland verblijft, en die gedurende zijn verblijf vaart aan boord van een schip dat in Nederland de thuishaven heeft. Het eerste lid is ingevolge het tweede lid alleen van toepassing, indien de betrokkene gedurende zijn verblijf buiten Nederland beschikt over een adres in Nederland.

2.2. Bij het bestreden besluit heeft verweerder de weigering een briefadres te verlenen gehandhaafd. Verweerder stelt zich op het standpunt dat artikel 49, eerste lid, van de Wet GBA alleen van toepassing is op ingezetenen. Omdat eisers volgens verweerder geen ingezetenen meer zijn, komen zij niet in aanmerking voor een briefadres. Artikel 68 van de Wet GBA verplicht eisers immers aangifte van vertrek te doen. Het tweede lid van dit artikel brengt volgens verweerder met zich mee, dat een niet-ingezetene geen recht heeft op een briefadres. Dat een andere gemeente mogelijk wel een briefadres geeft, maakt dit volgens verweerder niet anders.

Verweerder meent dat het belang van het volledig, actueel en betrouwbaar houden van de gemeentelijke basisadministratie boven het individuele belang van eisers geplaatst moet worden. Als eerste adres in het volgende land van verblijf kan in de gemeentelijke basisadministratie worden opgenomen de eerste haven die eisers aandoen. Er zijn volgens verweerder verzekeringen, die de medische kosten van wereldreizigers volledig dekken.

2.3. Eisers kunnen zich niet verenigen met het bestreden besluit. Zij menen dat hen op grond van artikel 49, eerste lid, van de Wet GBA een briefadres verleend had moeten worden. Zij voeren aan, dat ingeval van een wereldreis per zeilschip, zoals hier aan de orde, sprake is van een bijzonder geval als bedoeld in artikel 68, derde lid, van de Wet GBA. Zij menen dan ook dat zij in aanmerking komen voor een briefadres, in elk geval voor een periode van twee jaar.

Eisers stellen voorts dat instanties, waaronder de ziektekostenverzekeraar, inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie op een Nederlands adres verlangen. Zij houden (pensioen)inkomen in Nederland en zijn hier belastingplichtig. Eisers menen dat geen zorgvuldige belangenafweging in de zin van artikel 3:4 van de Awb heeft plaatsgevonden. De Commissie van advies voor de bezwaarschriften heeft op 24 mei 2007 geadviseerd het bezwaar gegrond te verklaren. Eisers kunnen zich niet verenigen met de motivering van het besluit. In andere gemeenten is het volgens eisers wel mogelijk een briefadres aan te houden tijdens een reis als hier aan de orde, en daarom is sprake van ongelijke behandeling.

2.4. De rechtbank overweegt het volgende.

2.4.1. Bij de beoordeling van het geschil gaat de rechtbank uit van de volgende feiten en omstandigheden.

Eisers hebben zich in februari 2007 bij de afdeling burgerzaken bij de gemeente Papendrecht gemeld in verband met een op 5 januari 2007 digitaal ingediend verzoek om een briefadres. Zij wensten over een briefadres in Papendrecht te beschikken in verband met een voorgenomen wereldreis per zeilschip per 1 juni 2007. Bij brief van 25 februari 2007 hebben zij op verzoek van een baliemedewerkster bij de afdeling burgerzaken het verzoek om inschrijving op een briefadres per 1 juni 2007 schriftelijk toegelicht.

2.4.2. Ambtshalve overweegt de rechtbank eerst als volgt. De brief van 25 februari 2007 dient te worden aangemerkt als de aangifte van een briefadres in de zin van artikel 49 van de Wet GBA. Verweerder heeft hierop bij brief van 4 april 2007 laten weten het verzoek niet in te willigen. Deze brief maakt in de laatste alinea echter melding van een voornemen geen gevolg te geven aan de aangifte, en geeft een voorziening voor het geven van een zienswijze. De rechtbank merkt in dit verband op, dat op basis van het voor 1 september 2001 geldende artikel 83 van de Wet GBA het gemeentebestuur van het voornemen aan een aangifte geen gevolg te geven, schriftelijk mededeling moest doen. Gelet hierop gaat de rechtbank ervan uit, dat het hier een verouderde alinea betreft, die abusievelijk is opgenomen in de brief. Nu de eerste zin van de brief van 25 februari 2007 vermeldt dat het verzoek van eiser niet kan worden ingewilligd, is de brief gericht op rechtsgevolg. De brief kan dan ook worden aangemerkt worden als het "geen gevolg geven aan een aangifte" in de zin van artikel 83, aanhef en onder a, van de Wet GBA. Ingevolge de huidige tekst van deze bepaling is de brief van 4 april 2007 een besluit in de zin van de Awb.

2.4.3. De rechtbank acht verweerders standpunt, dat eisers verplicht zijn aangifte van vertrek te doen, juist.

In hun aangifte van een briefadres vermelden eisers te vertrekken "voor een aantal jaren", en in het bezwaarschrift geven zij aan "voor onbepaalde tijd" een zeilreis om de wereld te maken. Eisers voldoen derhalve aan de voorwaarde voor het ontstaan van de plicht aangifte van vertrek te doen ingevolge artikel 68, eerste lid, van de Wet GBA dat zij naar redelijke verwachting gedurende een jaar langer dan acht maanden buiten Nederland zullen verblijven.

Gelet op hun voormelde mededelingen zullen eisers voorts naar redelijke verwachting langer dan twee jaar buiten Nederland verblijven. Derhalve is er geen sprake van een bijzonder geval als bedoeld in artikel 68, derde lid, van de Wet GBA in samenhang met artikel 58 van het Besluit GBA.

Het kennelijke standpunt van eisers, dat zij voor de eerste twee jaar van hun wereldreis niet gehouden zijn aangifte te doen van vertrek, is niet verenigbaar met voormelde wetsbepalingen en evenmin met de belangenafweging, zoals die blijkt uit de wetsgeschiedenis. Volgens de memorie van antwoord (IIK, 21123, nr. 6, pag. 144/145) heeft de wetgever uitdrukkelijk beoogd een maximale termijn vast te leggen ter bepaling van de gevallen, waarin het verlies van ingezetenschap een ongewenst gevolg zou zijn van het strikt vasthouden aan de termijn van acht maanden in artikel 68, eerste lid, van de Wet GBA. De aangekondigde duur van de wereldreis valt hierbuiten.

Eisers beroep op het ontbreken van een zorgvuldige belangenafweging treft evenmin doel. Blijkens het voorgaande ligt aan de termijn van twee jaar in artikel 58 van het Besluit GBA een uitdrukkelijke afweging van belangen ten grondslag. De Wet GBA noch het Besluit GBA kennen een bevoegdheid voor verweerder om op grond van een afwijkende belangenafweging bij een voorgenomen vertrek voor langer dan twee jaar gevolg te geven aan een aangifte van een briefadres.

2.4.4. Nu eisers verplicht zijn aangifte te doen van vertrek stelt verweerder zich voorts terecht op het standpunt dat eisers geen briefadres kunnen aanhouden.

Uit de definitie van "ingezetene" in artikel 1 van de Wet GBA, gelezen in samenhang met het bepaalde in het eerste en tweede lid van artikel 49 van deze wet, volgt dat iemand geen ingezetene meer is als hij aangifte doet van vertrek. In het systeem van de wet moet daarmee in een geval als het onderhavige worden gelijkgesteld de situatie dat iemand ten onrechte nalaat aangifte te doen van vertrek. Dit volgt uit het algemeen belang van een volledige, actuele en betrouwbare gemeentelijke basisadministratie en de bevoegdheden van verweerder ten dienste van dat belang ingevolge artikel 83 van de Wet GBA.

Het systeem van de wet verzet zich bovendien tegen het zowel aanhouden van een briefadres als het wegens vertrek uitgeschreven staan. Dit volgt reeds uit de verplichting die ingevolge artikel 68, tweede lid, van de Wet GBA rust op degene die aangifte doet van vertrek om bij die aangifte mededeling te doen van het adres in het eerste land van verblijf.

2.4.5. Gelet op het voorgaande faalt ook de beroepsgrond dat het bestreden besluit onvoldoende is gemotiveerd. Verweerder heeft voorts genoegzaam de reden aangegeven waarom het bestreden besluit afwijkt van het advies van de Commissie van advies voor de bezwaarschriften van de gemeente.

2.4.6. Eisers stellen tenslotte dat in andere gemeenten in vergelijkbare gevallen wel een briefadres kan worden verkregen, en dat er sprake is van ongelijkheid. In deze stelling ligt een beroep op het gelijkheidsbeginsel besloten. Deze beroepsgrond treft geen doel reeds omdat een beroep op het gelijkheidsbeginsel niet kan slagen indien dit betrekking heeft op besluiten van verschillende bestuursorganen.

2.4.7. Het beroep is derhalve ongegrond.

De rechtbank ziet geen aanleiding voor een proceskostenveroordeling als bedoeld in artikel 8:75, eerste lid, van de Awb.

Gezien het vorenstaande beslist de rechtbank als volgt.

3. Beslissing

De rechtbank Dordrecht,

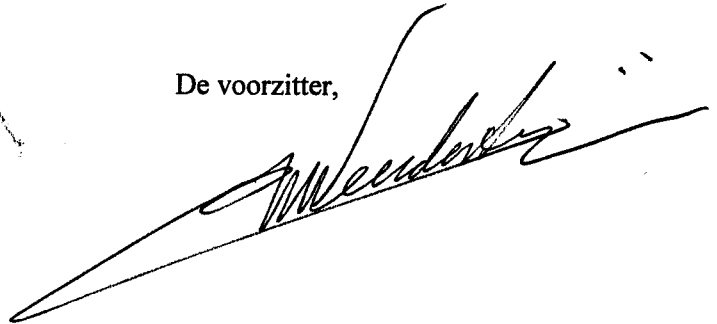
- verklaart het beroep ongegrond.

Aldus gegeven door mr. W.M.P.M. Weerdesteijn, voorzitter, en mrs. M.G.L. de Vette en L.C. van Walree, leden, en door de voorzitter en V.A. van de Weyer, griffier, ondertekend.

De griffier,

De voorzitter,

De griffier is buiten staat te ondertekenen.

Uitgesproken in het openbaar op: 4 JUL 2008

Afschrift verzonden op: 11 JUL 2008

Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak kunnen een belanghebbende en het bestuursorgaan hoger beroep instellen. Het instellen van hoger beroep geschiedt door het indienen van een beroepschrift bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag, binnen zes weken na de datum van verzending van deze uitspraak.